

Tigre-arrain afrikarra enara-ehizan

Lehenengoz grabatu dute nola ehizatzen dituzten arrainek hegan doazen enarak

Hegoafrikako Schroda Dam aintzira artifizialean egin dute grabazioa. Tigre-arrainak ur-azpitik salto egin eta ur-azaletik gertu hegan ari den enara irensten du. Hegoafrikako North-West unibertsitateko ikertzaileen esanean, lehenengo aldia da halako portaera dokumentatu dela tigre-arrainentzat. Duela 60 urtetik existitzen dira enara-ehizaren aipamenak, baina orain arte ez da lortu frogarik biltzea. Ikertzaileek 15 egunez egin zieten jarraipena aintzirako tigre-arrainei, eta, emaitza ikusita, enarak arrainen dietaren parte arrunt samarra direla uste dute.

Journal of Fish Biology aldizkarian argitaratu dituzte behaketaren emaitzak. Artikuluan esaten dutenez, aztertutako 15 eguneko epealdian eguneko 20 bat ehizaldi arrakastatsu behatu dituzte, eta, guztira, 300 enara harrapatu dituzte tigre-arrainek (*Hydrocynus vittatus*). Ikertzaileen ustez, kopuru horiek adierazten dute enara-ehiza ez dela noizbehinkako portaera, ez, gutxienez, aintzira horretako tigre-arrainen artean.

Tamaina handikoak (metro bat har dezakete) eta hortz zorrotzeko arrain harrapariak dira tigre-arrainak.

Enara-ehiza hain aktiboa aintzirako janari eskasiaren ondorio izan daitekeela uste dute ikertzaileek; izan ere, artikuluan bertan esaten dute Schroda Dam aintzirako tigre-arrainek gainerako populazio lokalek baino hiru bider denbora gehiago pasatzen dutela jatekoaren bila.

Bi ehiza-estrategia dokumentatu dituzte ikertzaileek: batzuetan ur-azal azpitik jarraitzen diote gaineratik hegan ari den enarari, eta ondoren egiten dute salto; eta, beste batzuetan, zuzenean egiten dute salto sakonera handiagotik. Ikertzaileek jasotako datuen

arabera, bigarren hori da tekniarik arrakastatsuen.

Ehizaldiak grabatzeko pista goizerdiko arrainen ezohiko jarduerak eman ziren ikertzaileei: udan, 8ak eta 12ak artean, ohiko janleku eta babesguneetatik kanpo ibiltzen ziren oso aktibo; eta denbora-tarte horrek bat egiten zuen enara migratzaileak jateko eta edateko aintzira gaineratik hegan pasatzen ziren momentuarekin. ●

Ikusi bideoa webgunean

Fluoreszentzia-bidezko metodo erraz bat garatu dute ultzera diagnostikatzeko

Ultzera diagnostikatzeko metodo seguru eta ez-inbasibo bat garatu dute Hego Dani-markako Unibertsitatean. Urdailean ultzera eragiten duen bakterioa fluoreszente bihurtzean oinarritzen da, horri esker, ez da beharrezkoa tresnariarik sartzea urdailera, lagin bat hartu eta analizatzeko.

Beste metodo ez-inbasibo bat ere badago lehendik, arnasa analizatzean oinarritua, baina ez da oso zehatza. Aldiz,

ikertzaileek adierazi dutenez, haiak garatutako metodoa erabat zehatza da, pazientearentzat eroso eta, gainera, diagnostiko goiztiarra egiteko aukera ematen du. Hala, diagnostikoa goiz eginda, ultzera sortzea ez ezik, minbizia garatzea ere prebeni daiteke.

Hain zuzen ere, ultzera eragiten duen bakterioa, *Helicobacter pylori*, fluoreszente bihurtzen duen molekula bat garatu dute ikertzaileek. Hel-

burua ez zen erraza, molekularak gai izan behar baitu bere funtzioa betetzeko urdaileko kondizioetan, hau da, 37 gradutan eta ingurune oso azidoan. Azkenean, LNA (Locked Nucleid Acid) molekulen bidez lortu dute hori. LNA molekulak RNAREN antzeko molekula sintetikoak dira; ez dira toxikoak, bakterioaren mikroRNAREkin hibridatzeko gaitasuna dute, eta oso egonkorak dira.

Hala ere, erabiltzen hastera-ko ezinbestekoak diren xehe-tasun batzuk landu behar dituzte, adibidez, nola ikusi bakterioek igortzen duten fluoreszentzia. Ikertzaileek aurreratu dutenez, sendagileek urdailera bidalitako mikrokamara bat erabil dezakete horretarako, baina oraindik ez dute egin proba. Molekulari buruzko ikerketa PLOS ONE aldizkarian argitaratu dute. ●